

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΘ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 8 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941

ΑΡΙΘ. 5

ΠΡΟΣ ΝΕΑΝ ΕΞΟΡΜΗΣΙΝ

Ἡ περίοδος τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, τὴν ὁποίαν ἀπὸ ἐβδομάδος διανύομεν, πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ δι' ἅπαν τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν Ἔθνος ἀφορμὴν πρὸς νέαν ἐξόρμησιν διὰ τοὺς πνευματικούς του ἀγῶνας ἀφορμὴν ἀντλήσεως νέων δυνάμεων ἀπὸ τὴν μόνην τῆς Δυνάμεως Πηγὴν διὰ τε τὴν ὀλοκλήρωσιν τῶν ἐπιτευχθέντων καὶ διὰ τὴν ἐπίσπασιν καὶ νέας ἔτι Χάριτος καὶ εὐλογίας.

Ὅταν τὸ Ἔθνος ἡμῶν τὴν 28 Ὀκτωβρίου ἠγέρθη ὡς εἷς ἄνθρωπος καὶ ἔλαβε τὴν ἀπλοϊκὴν του σφενδόνην ἐναντίον τοῦ νέου Φιλισταίου, δὲν ὑπελόγισεν οὔτε εἰς τὰς ἄχρῳ τότε γενομένης πολεμικᾶς παρασκευᾶς, οὔτε εἰς τὴν ἔξωθεν βοήθειαν. Τὴν βοήθειαν τὴν ἀνέμενεν ἄνωθεν, ἀπὸ τὸν Βοηθὸν καὶ Σκεπαστὴν πάντων τῶν ἀδικουμένων καὶ καταπιεζομένων, τῶν καταφευγόντων πρὸς Αὐτόν. Καὶ τὸ Ἔθνος ὀλόκληρον αὐθορμήτως, ὡς μία ψυχὴ, ἐπίστευσεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἰκανὸς καὶ διὰ τῆς σφενδόνης ἔτι νὰ συντρίψῃ τῶν ὑπερηφάνων ἐπιδρομέων τὴν ὄφρυν.

Καὶ πράγματι, τὸ Ἔθνος ἡμῶν ἔλαβε πλουσίαν τὴν χάριν καὶ τὴν βοήθειαν ἐκεῖθεν, ὅθεν τὴν ἀνέμενεν. Οὕτως ἡ ἀνθρωπότης ὀλόκληρος παρέστη μάρτυς σειρᾶς ὄλης θαυμάτων καὶ ἐξαισιῶν, ἐπιτελουμένων διὰ χειρὸς τοῦ Κυρίου, τὸ Μέτωπον ἂν ἄχρου εἰς ἄχρον ἐπληρώθη τῆς ἀκοῆς τῶν θαυμάτων τούτων καὶ ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν μεθ' ὑπερηφανείας καὶ συγκινήσεως ἐπαναλαμβάνει τῶν διηγῆσεων τούτων τὴν ἀφήγησιν.

Εἰς τὸ σημεῖον ὅμως τοῦτο παρουσιάζεται κίνδυνος μέγας διὰ τὸ ἡμέτερον Ἔθνος, κίνδυνος ὁ ὁποῖος δύναται μεγάλως νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς πορείας τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος. Ἀφ' ἑνὸς μὲν, δηλαδὴ, κινδυνεύομεν νὰ λησμονήσωμεν τῶν τελεσθέντων θαυμασιῶν τὴν πηγὴν καὶ νὰ ἀποδώσωμεν τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν νίκας εἰς τὴν δύναμιν ἢ «τὰς δικαιοσύνας ἡμῶν», ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑποκείμεθα εἰς τὸν πειρασμόν, καὶ αὐθις λησμονοῦντες τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ τοῦ Ἐθνους ἡμῶν προστάτου, νὰ δειλιάσωμεν πρὸ τῶν ἐμφανιζομένων εἰς τὸν διεθνῆ ὀρίζοντα νέων ἀπειλητικῶν νεφῶν καὶ νὰ νομίσωμεν ὅτι ἡ παρασχεθεῖσα ἄχρι τοῦδε τοῦ Θεοῦ προστασία εἶναι ἀνίκανος νὰ ἀποτρέψῃ μεγαλύτερα δεινὰ.

Ἀλλὰ μὴ γένοιτο! Διότι Κύριος ὁ Θεὸς ἐγένετο εἰς τὸ Ἔθνος ἡμῶν ἄχρι τοῦδε Βοηθὸς καὶ Σκεπαστὴς αὐτοῦ εἰς σωτηρίαν καὶ τοῦτο οὐδέποτε, οὐδ' εἰς τὰς στιγμὰς τοῦ πλέον ἐξάλλου ἐνθουσιασμοῦ,

πρέπει νὰ λησμονήσωμεν. Αὐτὸς ὑπῆρξεν ἡ καταφυγὴ ἡμῶν καὶ ἡ δύναμις ἐν ταῖς θλίψεσιν ἡμῶν καὶ εἰς Αὐτὸν ὀφείλομεν τὰ τροπία τῶν νικῶν ἡμῶν. Ἄνευ τῆς βοηθείας τοῦ Κυρίου καὶ ἄνευ τῆς πίστεως εἰς Αὐτὸν οἰαδήποτε καὶ ἂν ἦσαν τὰ εἰς διάθεσιν ἡμῶν ὑλικά μέσα οὐδὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ κατορθωθῇ, ὡς δὲν κατορθώθη καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ ἀδίκου ἐχθροῦ, ὁ ὁποῖος, παρ' ὄλην τὴν περίσσειαν τῶν φονικῶν του ὄπλων, οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ.

Μήπως ὅμως ὁ ἐναρξάμενος ἐν ἡμῖν τοιοῦτον ἔργον ἀγαθὸν δὲν θὰ τὸ ἐπιτελέσῃ; Τοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ καταβάλλῃ οὐ μόνον ὄσας ἄχρι τοῦδε κατεβλήθησαν, ἀλλὰ καὶ δεκαπλασίας καὶ ἑκατονταπλασίας ἔτι ἐχθρικὰς δυνάμεις; Ἐκεῖνος δὲν εἶναι ὁ ἂν ἀρχῆς τὰ ἀσθενῆ καὶ ἐξουθενημένα ἐκλέξας, ἵνα καταισχύνη τὰ ἰσχυρά;

Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον Ἐκεῖνος ζητεῖ ἀπὸ τοὺς καταφεύγοντας εἰς Αὐτόν, εἶναι ἡ ἀπόλυτος πίστις καὶ ἡ πλήρης ἀφοσίωσις των. Πίστις ἐπὶ τὴν δύναμιν Του καὶ ἀφοσίωσις εἰς τὸ θέλημά Του. Ἡ περίοδος ὅμως τῆς μετανοίας, τὴν ὁποίαν διερχόμεθα, δίδει εὐκαιρίαν πρὸς ἀμφοτέρα, ἀρκεῖ νὰ τὴν ἐκμεταλλευθῶμεν. Δι' ὃ εἶναι ἀπαραίτητον οὐ μόνον διὰ τὰ ἀναμφισβήτητα πνευματικὰ ὠφελήματα, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς πατρίδος ἡμῶν τὴν σωτηρίαν νὰ ἐπιχειρήσωμεν ἅπαντες κατὰ τὰς σεπτὰς ταύτας ἡμέρας νέαν πρὸς πνευματικούς ἀγῶνας ἐξόρμησιν. Καὶ τότε τὰ ἐπικαιρὰ ψάγματα τοῦ Μ. Ἀποδείκνουν «μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, γινώτε ἔθνη καὶ ἠτιᾶσθε ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός» θὰ εὐρίσκωσιν εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἔτι μείζονα ἀπήχησιν. Τότε θὰ δυνάμεθα μετὰ πίστεως καὶ θάρρους νὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ λέγωμεν πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τοῦ αἰῶνος τούτου, ὅσονδήποτε ἰσχυροὶ καὶ ἂν ᾧσιν: «Ἰσχυρότερες ἠτιᾶσθε» ὄχι διότι ἡμεῖς ἐλπίζομεν εἰς τὰς ἡμετέρας δυνάμεις, ἀλλ' «ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός».

ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΗΜΩΝ ΑΓΩΝΑ

ΕΝΔΟΞΟΙ ΝΕΚΡΟΙ

Ἄρχιμ. Ἱερόθεος Μπαζιώτης

Ὁ ἀρχιμ. Ἱερόθεος Μπαζιώτης, ἐφημέριος τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐφονεύθη τῇ 14 Δεκεμβρίου 1940, εὐρισκόμενος εἰς τὰς προφυλακὰς τοῦ Μετώπου, συμμαριζόμενος τοὺς κινδύνους τῆς ἐκ-

στρατείας και ἐμφυχῶν τοὺς ἄνδρας τοῦ συντάγματός του διὰ τε τοῦ λόγου καὶ τοῦ παραδείγματός του. Ὁ ἥρωϊ δὲ οὗτος λευίτης ἐγεννήθη τῷ 1902 ἐν Ναυπλίῳ, ἐσπούδασε δὲ Θεολογίαν ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίῳ. Νεαρῶτατος ἔλαβε μέρος, εἰς τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν ἔνθα καὶ ἐτραυματίσθη. Ἀπὸ τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου ἠκολούθησεν, ὡς ἱερεὺς πλέον, τὸ σύνταγμα του εἰς Ἀλβανίαν, μετασχὼν, μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου του, πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς μονάδος του.

Ἄρχιμ. Χρυσόστομος Τσοκώνας

Ὁ ἀρχιμ. Χρυσόστομος Τσοκώνας, ἱεροκήρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης ἐφονεύθη τῇ 25 Νοεμβρίου 1940 διὰ βόμβας ἀεροπλάνου, ὑπηρετῶν ὡς στρατιωτικὸς ἱερεὺς εἰς ἓν ἐκ τῶν εὐζωνικῶν συνταγμάτων. Ὁ ἥρωϊκὸς οὗτος κληρικὸς ἐσπούδασεν ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ, διωρίσθη δὲ πρῶτον ἱεροκήρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ἰθάκης διὰ Β. Δ. τῆς 16 Αὐγούστου 1937. Ἐκ ταύτης μετετέθη εἰς τὴν Ἱ. Μητροπόλιν Δρυϊνουπόλεως διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Μαΐου 1940 Β. Δ. ἔνθα παρέμεινεν ὑπηρετῶν μέχρι τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου. Ἀμέσως ἠκολούθησε τὸ ἐξ εὐζώνων σύνταγμα του μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου του.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΜΙΑΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ

Πλὴν τῆς βιογραφίας τῆς Ἀγίας, ἣτις περιελήφθη ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ αὐτῆς, ἐκτυπωθεῖσα ἐν Βενετίᾳ τῷ 1775, ὁ Κωνσταντῖνος Σάθας, ἐν τῇ Νεοελληνικῇ του Φιλολογίᾳ (τελὺς 193) βιογραφεῖ δι' ὀλίγων τῆν Ἀγίαν, ἀναγράφων περὶ τοῦ τέλους αὐτῆς, ὅτι «θεαρέστως διώσασα, ἐτελεύτησεν ἐν κακουχίαις τῇ 19 φεβρουαρίου 1589.»

Περὶ σφόδρα, περὶ τῆς ἐξόχου ταύτης Ἀθηναίας, τῆς μεμρφωμένης κόρης, τῆς ἀφωσιωμένης εἰς τὸν παρθενικὸν ὅσον ἀπὸ τῆς μικρᾶς τῆς ἡλικίας, ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ ἱστοριογράφου κ. Δ. Γ. Καμπύρογλου. Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δὲ ἐγράφησαν καὶ τὰ δύο ὅρατα περὶ Αὐτῆς ἀρθρίδια, ἐν τε τῇ Μεγάλῃ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ καὶ τῷ Λεξικῷ Ἐλευθερουδάκη.

Εἰς ἀμφότερα ταῦτα τὰ ἄρθρα ἀναφέρονται μὴ φυλάκισις καὶ κακώσεις πρὸ τοῦ 1588, ἔτεραί δὲ κακώσεις καὶ τραύματα θαρύτατα, κατὰ τὴν νύκτα τῆς 2 πρὸς τὴν 3 Ὀκτωβρίου, τοῦ ἔτους 1588, μετὰ τῆς

νυκτὸς δὲ μηνῶς, ἦτοι, κατὰ τὴν 19 Φεβρουαρίου τοῦ 1589 φέρεται ἀποθανεῖσα, ὡς καὶ ἐν τῇ Νεοελλ. Φιλολογίᾳ τοῦ Σάθα.

Κατὰ τὸ 1937 ἔμως, μοὶ ἐπερὶ ἔλαβεν ἡ Ἀγία τὴν μεγάλην χαρὰν νὰ ἀνακαλύψω τὴν ἑληθῆ χρονολογίαν τοῦ θανάτου ἧς ὡς ἀπολοῦθαί.

Μεταβάς, κατὰ τὸ ἔτος 1937, εἰς ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῶν Κλειστῶν, κατὰ Αὐγούστον, ἕνεκα λόγων υγείας, εἰδείξ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου, τῇ παρακληθῆναι δὲ τῆς ἀειμνήστου καθηγουμένης Εὐφροσύνης Βαρνεβάζκη, συνέταξα τὸν Κατάλογον τῶν βιβλίων, τῆς Μικρᾶς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεταξὺ τῶν βιβλίων αὐτῆς εὗρον καὶ Μηναῖον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, (ἀρ. 53), προερχόμενον ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἰωάννου Μιγδονίου, γενομένης τῷ ἔτει 1568, ἣτις προσφώνεται ὑπὸ τοῦ ἐκδότου δι' ἐπιγράμματός τῷ ποτὲ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως Διονυσίῳ Β' (†1564).

Τὸ Μηναῖον τοῦτο ἐθεωρήσαμεν σπουδαιότατον, οὐ μόνον διὰ τὴν παλαιστοτητα αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ὅτι εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον αὐτοῦ ἐμπεριέχει σημεῖωμα σπουδαιότατον, ἐξ οὗ γίνεται ὀρθλόν, ὅτι προσέρχεται ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ἀγίας Φιλοθέης.

Τὸ σημεῖωμα τοῦτο, ὡς ἔχει, καθιστᾷ ἀναμφισβήτητον τὸ γεγονός, ὅτι ἐγράφη διὰ χειρὸς μιᾶς ἐκ τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς, ἣτις, δὲν ἀναγράφει μὲν τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἀποκαλεῖ ἔμως «τὴν δούλην τοῦ Θεοῦ Φιλοθέην μοναχήν». «Μητέρα ἡμῶν». Πληροφοροῦσα δέ, ἐν τῷ σημείωματι, περὶ τοῦ θανάτου Αὐτῆς, ἀναγράφει καὶ τὴν ἐπακριβῆ χρονολογίαν τοῦ θανάτου αὐτῆς, ὃν μάλιστα χαρακτηρίζει ὡς μετὰ σσασιν.

Τὸ σημεῖωμα ἔχει οὕτω

«Μετετέθη ἐν Κυρίῳ ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ καὶ μητέρα ἡμῶν Φιλοθέη μοναχή. Ἐν μηνί Φεβρουαρίου 19 ἡμέρα δ' αἴφης.»

Ἐκ τοῦ παρατεθέντος, λοιπόν, σημειώματος πληροφοροῦμεθα τόσον τὴν ἀθηναικὴν καὶ ἀνεμφισβήτητον χρονολογίαν, καθ' ἣν ἡ ἅγια ἐκοιμήθη ἢ μετέστη, κατὰ τὸ σημεῖωμα, ἦτοι τὴν 19 Φεβρουαρίου, τοῦ ἔτους 1586, καὶ οὐχὶ τοῦ παρὰ πάντων μέχρι τοῦδε δεκτοῦ γενομένου 1589, ὅσον καὶ τὴν ἡμέραν ἀκόμῃ τῆς ἐδομᾶδος, ἣτις συνέπεσε νὰ ἦ ἡ Τετάρτη, περὶ ἧς οὐδεὶς ἀναφέρει.

Συνεπῶς, ἡ δλονοκεία «τῆς Βασ πρὸς τὴν 3 Ὀκτωβρίου τοῦ 1588, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἀθηναίου Ἀγίου Διονυσίου, εἰς τὸ ἐν Πατησίοις Μετόχιον τῆς Ἀγίας, καθ' ἣν, εἰσβαλόντες οἱ Τούρκοι ἐμπίστωσαν τὴν Ὀσίαν καὶ τὴν ἐτραυματίσαν θαρύτατα», πρέπει νὰ μετατεθῆ εἰς προηγουμένην χρονολογίαν, καθ' ἣν ἐξῆ ἡ ἅγια διότι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συμβῆ τὸ γεγονός τοῦτο εἰς ἐπὶ τῆς, καθ' ἣν, οἱ μὲν κάλοις τῆς Ἀθηναϊκῆς γῆς ἐρύλαστον εὐλαδῶς καὶ ὑπερηφάνως τὸ Λαϊκόν τῆς Ὀσίας, οἱ δὲ οὐρανοὶ εἶχον ἤδη δεχθῆ εἰς τὴν αἰωνίαν γαλήνην τῶν τῶν ἀφωσιωμένην εἰς τὸν Κύριον ψυχῆν τῆς. Ἐνα ἀνακουφίσασιν αὐτὴν ἀπὸ τῶν πόνων φεβερῶν πόνων τῆς σωματικῆς,

τους οποίους ἐπροξένησαν εἰς αὐτήν οἱ σύγχρονοὶ τῆς Φαρισαίου.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τοῦ ἐπακριβοῦς καθορισμοῦ τῆς χρονολογίας τῆς κοιμήσεως τῆς Ὁσίας, ἃς ἐπιτραπῇ ἡμῖν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι, οὐχὶ «τότε» καθὼς ἀναφέρεται ἐν τῷ ἄρθρῳ τῆς Ἐγκυκλοπαιδείας (Πυρσοῦ), ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν τῶν τιμίων καὶ εὐωδιαζόντων Λειψάνων τῆς Ὁσίας, οἱ Μητροπολίται Ἀθηνῶν, Κορινθίας καὶ Θηβῶν ἠτήσαντο παρὰ τοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ καὶ Οἰκουμενικοῦ τὴν κατάταξιν αὐτῆς μεταξὺ τῶν Ἁγίων.

Νομίζομεν δ' ἐπίσης, ὅτι εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἀρθρίδια τῆς τε Ἐγκυκλοπαιδείας καὶ τοῦ Λεξικοῦ, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ παραλειφθῇ καὶ τὸ ὄνομα τὸ σεπτὸν τοῦ τότε Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ ἀνακήρυξις τῆς Ὁσίας καὶ ὁ κανονισμὸς τῆς ἡμέρας τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης Αὐτῆς.

Ἐπειδὴ, λοιπόν, μέχρι τοῦδε παρελείφθη συστηματικῶς τὸ ὄνομα τοῦ Οἰκουμενικοῦ τούτου Πατριάρχου, ἃς ἐπιτραπῇ ἡμῖν νὰ τὸ παραθέσωμεν, λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν «Πατριαρχικῶν Πινάκων» τοῦ χαλκεντέρου καὶ ἀκαταπονήτου Μεγάλου Ἀρχοντος Χαρτοφύλακος τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, Μ. Γεδεών, σελ. 541, ἐν ἧ ὁ συγγραφεὺς τῶν Πινάκων τούτων ἀναγράφει:

«Τοῦ ἀειμνήστου Μελετίου τοῦ Πηγᾶ ἀποχωρήσαντος (κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1599) προσεκλήθη τὸ β' ὁ πρῶτον Πατριάρχης Ματθαῖος ὁ Β', κοσμήσας τὸν θρόνον ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1599 μέχρι τοῦ Μαρτίου τοῦ 1602, ὅτε, παραιτησάμενος, ἀπῆλθεν εἰς Ἅγιον Ὅρος, καὶ, μοναχὸς γενόμενος, ἐγκατεβίωσεν ἐκεῖ.

Τοῦ Ματθαίου τοῦ Β' γνώσκω Κανονικὴν Πράξιν, ἐκδεδομένην, δι' ἧς ἐκανόνισε τὴν Ὁσίαν Φιλοθέην, τὴν ἐξ Ἀθηνῶν, διατάξας ἕπως ἐν ταῖς Ἐκκλησιαστικαῖς ἀγγηται ἡ μνήμη αὐτῆς.»

† Ο ΗΛΕΙΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ο ΣΚΥΡΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ἐκ τῶν γνωστῶν ἡμῖν Ἐπισκόπων Σκύρου, τῶν διακριθέντων ἐπ' ἀρετῇ καὶ ποιμαντορικῇ συνέσει, ἐγένετο καὶ ὁ Γρηγόριος. Καταγόμενος ἐκ Κασσάνδρας τῆς Χαλκιδικῆς¹ ἐπεσκόπευσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐκείνῃ, ἐπὶ τεσσαράκοντα συναπτὰ ἔτη (1797—1837)² χρηματίσας καὶ ὁ τελευταῖος Αὐτῆς Ἀρχιερεὺς, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου, ἡ Ἐπισκοπὴ Σκύρου, διοικηθεῖσα ἐπὶ τετραετίαν καὶ πλέον ὑπὸ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνεγνωθεῖσα, διὰ τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1841, Β.Α. τῆς Ἐθνομίας³.

1. Δ. Παπαγεωργίου: Ἱστορία τῆς Σκύρου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων σελ. 139.

2. Ἀρχιμ. Β. Ἀτέση: Ἡ Ἐπισκοπὴ Σκύρου ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἐν Ἐπ. Ἐτ. Βυζ. Σπουδ. 1Ε' 123 πρὸς Δ. Παπαγεωργίου ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 140.

3. Αὐτόθι ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 111. Βλ. «Ἐκκλησίαν» Τόμ. ΙΑ' φύλ. 39 σελ. 308—309.

Πότε ἀκριδῶς ἐγεννήθη, ὁ περὶ οὗ πρόκειται, ἀγνωστοῦ ἐλλείπει σαφῶν μαρτυριῶν· λαμβανόμενος ὅμως ὑπ' ἑσπιν, ὡς ὁ ἴδιος γνωρίζει, ἐν ἐγγράφῳ αὐτοῦ «πρὸς τὸν Β' ἐπαρχον τῶν Βορείων Στοράδων» ἐν ᾧ δηλοῦται «ὅτι κατὰ τὸ 1797 ἔτος ἔλαβε τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα καὶ παρέλαβεν τὰ εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν ἀφιερωθέντα...» εἰκάζομεν, ὅτι οὗτος ἐγεννήθη, ἀρχομένου τοῦ δ' ἡμίσεος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος.

Ποίας μορφώσεως ἔτυχε; Ἐρμείως δυνάμεθα νὰ πληροφορηθῶμεν, στηριζόμενοι ἐπὶ ἐπιστολῶν¹ αὐτοῦ ἀπευθυνθεισῶν, κατὰ καιροῦς, τῷ τε «πανοσιωτάτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ Ἁγίῳ Ἀρχιμανδρίτῃ καὶ Σκευοφύλακι τῆς Μεγίστης Λαύρας Κυρίῳ Κυρίῳ Ναθαναήλ» καὶ «τοῖς πανοσιωτάτοις Ἐπιτρόποις καὶ ἁγίοις πατράσιν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μ. Λαύρας».

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν δηλονότι τῶν στοιχειωδῶν αὐτοῦ ἐγκυκλίων μαθημάτων, ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ πατρίδι, οὗτος ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν δι' Ἅγιον Ὅρος, ἐχειροθετήθη εἰς μοναχὸν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Μεγίστης Λαύρας ἐν ἧ ὑπηρετήσας «ὡς ἀδελφὸς καὶ γνήσιον τέκνον τοῦ Μοναστηρίου καὶ πολλὰ εὐεργετημένος παρ' αὐτοῦ...» ἐκαλλιέργησε τὰς γραμματικὰς αὐτοῦ γνώσεις, ἐφ' ὅσον, ὡς γνωστόν, αἱ Μοναὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, ἀπετέλουν τὸ φυτώριον πάσης πνευματικῆς κινήσεως.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἢ, μετὰ πολλῆς ἀκριβείας, χρησιμοποιοῦν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, ἐν τε τοῖς ὑπηρεσιακοῖς καὶ ἰδιωτικοῖς αὐτοῦ ἐγγράφοις, ἐν οἷς διαφαίνεται ἡ μόρφωσις τοῦ ἀνδρός, ὑποχρεοῖ ἡμᾶς, ἵνα δεχθῶμεν τούτον, ὡς ἐντροφησάντα ἐν τῇ μελέτῃ τῶν συγγραμμάτων τῆς τε ἐκκλησιαστικῆς καὶ θύραθεν φιλολογίας, καὶ ἀποκομίσαντα, ἐντεῦθεν, τὰ ἀπαραιτήτα ἐφόδια πρὸς ἐπιτυχῆ ἐκβασιν, τῆς μετὰ ταῦτα Ἀρχιερατικῆς αὐτοῦ διακονίας, ὑπὸ τὸ πρίσμα τῆς ὁποίας θέλομεν ἐξετάσει τούτον, στηριζόμενοι ἐπὶ ἐγγράφων, ἀπὸ τῆς ἀνόδου αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Σκύρου, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀπελάμβανε τιμῆς καὶ ἀγάπης, ὑπὸ τε τοῦ κλήρου καὶ λαοῦ αὐτῆς, μέχρι, τοῦ κατὰ Μάρτιον 1837, ἐπισυμβάντος θανάτου αὐτοῦ².

Ὁ Γρηγόριος, ἀνελθὼν τὸν Ἐπισκοπικὸν θρόνον Σκύρου κατὰ τὸ 1797, ὡς ἐφθήμεν εἰπόντες, καὶ διαδεξάμενος τὸν ἐκ τῆς νήσου ἐκείνης ὀρμώμενον Καλλίνικον Σιδῆτον⁴, ὃν ὁ Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ἐσφαλμένως ἀναφέρει ὡς Ἀρχιερατεύοντα ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κηρύξεως τῆς Ἐπαναστάσεως⁵, ἐπεζήτησε τὴν πνευματικὴν ἀνύψωσιν τῆς λαχούσης αὐτῷ παροικίας.

1. Ἀρχιμ. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 123.

2. Ἐπιστολὰς αὐτοῦ ἀντιγράψεν ἐκ τοῦ Ἀρχείου τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὅρει Ἱερᾶς Μονῆς Μ. Λαύρας καὶ ἀπέστειλεν ἡμῖν ὁ ἐκ τῶν ἀδελφῶν Αὐτῆς, Ἀρχιγραμματεὺς καὶ Προϊστάμενος Γέρον Ἀλέξανδρος Λαυριώτης, ᾧ καὶ ἐκφράζομεν, καὶ ἀπὸ τοῦ χώρου τούτου, τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας.

3. Ἀρχ. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 127, πρὸς Δ. Παπαγεωργίου σελ. 140.

4. Αὐτόθι ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 123 πρὸς Δ. Παπαγεωργίου ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 139.

5. Κωνσταντ. τοῦ ἐξ Οἰκονόμων: Τὰ σφωδόμενα Ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα Β' σελ. 6.

Ἐν τῇ, ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1840, ἀναφορᾷ, πρὸς τὴν Διοίκησιν Σκιάθου, τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σεραφεῖμ', ἐν ἣ γίνεται λόγος περὶ τῆς ἐπαινετῆς θρησκευτικῆς τῶν κατοίκων καταστάσεως, ἐφειλομένης εἰς ἐνεργείας «εὐλαδῶν Ἀρχιερέων. . . οἱ ὅποιοι δὲν ἔλιπον νοθευοῦντες τὸν λαόν. . . εἰς τὸν ὀρθὸν δρόμον τῆς πίστεώς μας, γενόμενοι ὄργανον εἰς τὸ νὰ λάμπῃ ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία καὶ εὐτρεπίζοντες τοὺς ναοὺς προτρέποντες τοὺς πάντας εὐσεβεῖς νὰ εἰσέρχωνται μὲ τὴν προσήκουσαν εὐλάβειαν, ἐκφωνοῦντες κατὰ τὰς δεσποτικὰς ἐροτάς καὶ διαφόρους προτρεπτικούς καὶ νοθετικούς περὶ πίστεως καὶ ἀγάπης λόγους. . . » ὑπεμφαίνεται καὶ ὁ Γρηγόριος, ἐπόμενος τῇ ἀποστολῇ αὐτοῦ.

Ἡ πνευματικὴ λοιπὸν καὶ ἡ ἐν ταῦτῳ τυπικῇ, οὕτως εἰπεῖν, διοικητικῇ αὐτοῦ ἐνασχόλησις, ἀπετέλουν τὸ κύριον μέλημα τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ἐν τῇ μικρᾷ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ.

Ἐν τῇ διαρρέουσι τῶν ἐτῶν τῆς ποιμαντορικῆς αὐτοῦ ζωῆς, ὡς ἡμεῖς τοῦλάχιστον γνωρίζομεν, δὲν παρουσιάζονται γεγονότα χρήζοντα ἱστορικῆς ἐρεῦνης καὶ φέροντα τὴν σφραγίδα τῆς ἐποπτείας αὐτοῦ.

Κατὰ Μάϊον τοῦ 1816 ἀπαντῶμεν τούτον διαμένοντα ἐν τῇ Μετανοίᾳ αὐτοῦ, ἐξ ἧς, ἀποστέλλων ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἐν Σκύρῳ Ἀρχιερατικὸν αὐτοῦ Ἐπίτροπον οἰκονόμον Δημήτριον Σαμιώτην¹, προτρέπεται τοῦτον, ἵνα μεταδῇ «εἰς τὴν Λαύραν καὶ γνωρισθῇ καὶ μὲ τὸν Πατριάρχην καὶ μὲ τοὺς ἐδῶ προσετώτας. . . »².

Τίς ὁ σκοπὸς τῆς, εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Μ. Λαύρας, μεταδόσεώς του; Οἰκοθεν νοεῖται, ἔτι, ὡς ἀδελφὸς αὐτῆς ἐνδιεφέρετο ὑπὲρ πάντα ἄλλον, περὶ τῆς κτῆ³ ἔλλου, ἐν τῇ κοινωσίᾳ, πνευματικῆς αὐτῆς ἐκπροσωπήσεως, ἐκφαινομένης ἐν τῇ ἀποστολῇ τῶν, κατὰ καιροῦς μοναχῶν καὶ δὴ Ἠγουμένων τῆς, ἐν τῇ καιρικῇ αὐτοῦ, Ἱ. Μονῆς.

Ἄλλ' ἐν τῇ ἀντιπροσωπευτικῇ, οὕτως εἰπεῖν, ἰδιότητι αὐτοῦ, κατ' ἐπανάληψιν, ἐγράψε τῇ Μονῇ, προτρέπομενος αὐτὴν, ὅπως ἀποδεχθῇ τὰς ἀπόψεις αὐτοῦ, ἐπὶ διαφόρων ἀναφυσμένων ζήτημάτων, χρήζόντων δικαίας λύσεως καὶ πρὸς εὐρυθμοτέραν συνεργασίαν τοῦ τε Ἐπισκόπου, κατοίκων τῆς νήσου, καὶ τῶν κατ' ἐποχάς, Ἠγουμένων, ἀποδλεπούσης.

Πολλάκις ἔμως, λόγῳ τῆς σοβαρότητος αὐτῶν, μόνον προσωπικῇ, μετὰ τῶν διοικούντων τὰ τῆς Λαύρας ἐπαφῇ, ἐπέφερε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα. Τούτθεθεν λοιπὸν καὶ ἡ κατὰ ἔτος τούτο, μετάθεσις αὐτοῦ, τὴν ἄμεινον μετ' αὐτῶν ἐπικοινωνίαν, ὡς σκοπὸν ἔχουσα, παρέσχεν αὐτῇ τὴν εὐκαιρίαν, ἵνα ἐκθέσῃ καὶ προφορικῶς τὰς ἀπόψεις αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ τέλει τῆς, μετὰ προσοχῆς, ἐκλογῆς Ἠγουμένων τῆς, περὶ ἧς πρόκειται, Ἱ. Μονῆς.

1. Οὗτος ἐξηγητήσας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γρηγορίου μέλος τῆς ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐρισθείσης Ἐπισκοπικῆς Ἐπιτροπῆς Σκύρου.

2. Ἀρχιμ. Β. Ἀλέξη: Ἐγγράφη Ἀρχαιολογικῆς Μουσείου Σκύρου ἐν «Ἐκκλησία» ἔτος 12', 1939 φιλ. 28-29 σελ. 232.

Καὶ οὐ μόνον τούτο ἀλλὰ καὶ διαφορὰ μεταξὺ Ἐπισκοπῆς καὶ Μετοχίου, χρονολογουμένη δὲ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἐχρηζα τελικῆς λύσεως. Δι' ἐγγράφου δηλ. συμφωνίας τούτων ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ Μονὴ χορηγῆ κατ' ἔτος τῇ Ἐπισκοπῇ, καὶ δὴ κατὰ τὴν ἐροτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐπ' ἰνόματι τῆς ὁποίας, ὁ ἱερός αὐτῆς ναὸς ἐφόραζε, δωρεὰς τινας, καὶ ἐν τοῖς σχετικαῖς κώδικιν ἐμμετέρων ἀναγραφόμενας.

Ἦναι ἔμως γνωστὸν, ὅτι ἡ τοιαύτη συμφωνία δὲν ἐτύγχανε τῆς συμπαθείας πολλῶν μοναχῶν, καὶ διὰ τοῦτο, παρατηροῦμεν πολλάκις παραβάσεις, κορύφωμα, τῶν ὁποίων ἀπαντῶμεν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἐπισκόπου Σκύρου Συμεῶνος (1526) ἐνθα ἐπεσητήθη, παρὰ τῶν μοναχῶν τῆς Μεγ. Λαύρας, ἡ ἐπέμβασις τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, εἰς τὸ τὴν δικαιοδοσίαν καὶ ὁ Σκύρου ὑπήγατο. Μεταγενεστέρως ὁμοῦ, κατὰ τὰς ἡμετέρας πληροφορίας, δὲν ἀναφάνη νῆα, μεταξὺ τούτων, διαφωνία, δικαιολογούσα παρέμβασιν τρίτων, μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Γρηγορίου, καθ' ἣν ἐκδαστάνουσι νέαι δυσχεραῖαι περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν καὶ ἄλλων ὑποχρεώσεων τῆς Μονῆς πρὸς τὴν Ἐπισκοπὴν, καὶ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ὁποίων μόνον ἄμεινος αὐτοῦ τε καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν προϋσταμένων τῆς Λαύρας, ἐπαφῇ, θὰ ἔλυε.

Κατὰ ταῦτα, ἐπίλυσις διαφορῶν Ἐπισκοπῆς καὶ Μονῆς, καὶ γνωστοποίησις ἀπόψεων αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς τηρητέας μαλλοντικῆς στάσεως τῆς δευτέρας, ἐν τῇ ἐκλογῇ ἀξίων, τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν, Ἠγουμένων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Γεωργίου ἦν ὁ σκοπὸς τῆς, εἰς τὴν Μετανοίαν του, μεταδόσεως.

Τὸ καθ' ἑλίου ἔμως τούτου διαφέρει ὑπὲρ αὐτῆς, ἐξικνεῖται καὶ μέχρι τῶν λαπτομεραῶν τῆς ζωῆς τῆς τρανωτάτην δὲ περὶ τούτου ἀποδείξιν ἔχομεν τὸ περιεχόμενον τῆς, παρὰ πόδας, παραυθεμένης αὐτοῦ ἐπιστολῆς ἀπευθυνθείσης τῇ, ὡς προείρηται, Εὐενοφύλακι τῆς Μ. Λαύρας Ἀρχιμανδρίτῃ Νασανώλ.

«Τὴν Σεβασμίαν μοι καὶ περιπόθητον αὐτῆς Πανοσιότητα ἐκ δάδους φυγῆς τε καὶ καρδίης ἐπεύχομαι. ἦν μοι καὶ περιφρουρατὴ ἡ σὴν ἔλλων παναλακιστάτη θεία πρόνοια, ἄκρως θυγατέρισσα, καὶ ἀμεταπτώτως εὐημεροῦσάν μου εὐζωίας καὶ ἐκαπολαύσεως τῶν ἴν ἐρίεται καὶ ἐπινοεῖται θεῶν ἀγαθῶν καὶ σωτηριωδῶν καταθυμιῶν.

Μετὰ τὰς ταπεινὰς μοι πρὸς ἡσυχίαν εὐχὰς, ἔμα δὲ καὶ ἐράτησιν τῆς ἐρετῆς μοι ὀφείας τῆς ἀναφέρω ἔτι μαθὼν τὰ παρὰ τῶν ἀδελφῶν μας Ἀγίων Πατέρων τοῦ Ἀγίου Ὁρους δεινὰ ὅμοι πρὸς αὐτοὺς (πρὸ) ἐλίγῳ ἐναπέκυψαν, ἄκρως ἐλυπήθην, ἐχάσθη δὲ πάλιν ὅπου τὸ Ἱερὸν Μοναστήριόν μας ἔχει τοιοῦτον ἐμπεριόριστον προβλεπτήν, προβλέπων σαφῶς τὰ πάντα, καὶ εἰκονομῶν εἰς τὸ συναέρπον αὐτοῦ, θεῆσαι καὶ ἐκεσίας προσφέρων τῷ Θεῷ καὶ τῷ Πατρὶ ἡμῶν Ἀγίῳ Ἀθανασίῳ, ὅπως τὴν ἀξίωση κατὰ τὸν πόθον τῆς, πρὸς τούτοις θέλει θεοκωθεῖ ἡδὴ καὶ διὰ ζωῆς φωνῆς, παρὰ τοῦ κυρῶ Δεσπότης καὶ Πατρι-

1. Ἀρχιμ. Β. Ἀλέξη: Ἡ Ἐπισκοπικὴ Κοινότης ἐν τοῖς αἰῶνας ἐντ' ἄνω, σελ. 113.

νίου, ὅτι ἔρχονται ἀπεσταλμένοι παρὰ τοῦ κοινοῦ νὰ δανεισθῶσι διὰ τὰς χρείας καὶ ἀνάγκας τοῦ τόπου, μὴ ἐξοικονομουμένου τοῦ κοινοῦ, ἀπὸ τῶν ὑπερόγκων δοσιμάτων τε καὶ δυστυχιῶν, τοῦ νῦν ἀκαταστάτου καιροῦ· λοιπὸν εἰ μὲν ἤθελε προβαλεῖται καμμία ὑπόθεσις παρὰ τούτων τῶν ἀπεσταλμένων, παρακαλῶ καὶ ἐγὼ ὡς ἀδελφός καὶ τοῦ Μοναστηρίου καὶ πολλὰ εὐρηγοητέμενος παρ' αὐτοῦ, ὡς θαθὺς νοῦς, ἡ Πανοσιότης της, ἄς μὴν ἀφήσῃ τὴν ὑπόθεσιν καὶ ὑπάγει περαιτέρω, ἄς μὴν λείπῃ γράφουσα καὶ ἡμᾶς συνεχῶς τὰ περὶ τῆς υγείας της καθ' ὅτι χαίρω... καὶ γνωρίζω τὸ χρέος ὅπου ἔχω εἰς τὴν Πανοσιότητά της ὅτι εἶναι μέγαλον, πλὴν ἄς μοι συγχωρῇ καὶ θέλω εἶμαι καὶ διὰ πάντα ὑπόχρεως.

Ταῦτα μὲν εὐχετικῶς, τὰ δὲ ἔτη της εἶψαν πλείστα θεόθεν
αὐτῶν Νοεμβρίου ιη'.

Τῆς σεβαστῆς μοι Πανοσιότητος ὅλως πρὸς θεὸν ἰκέτης διάπυρος καὶ κατὰ πάντα πρόθυμος

» † Ὁ Σκύρου Γρηγόριος

Κυρίως ὁμῶς, γνωρίζομεν τὸν Γρηγόριον, ὡς κωφελῶς καὶ ἐθνικῶς ἐργαζόμενον, ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐντεῦθεν.

Γνωστὸν τοῖς πᾶσι τυγχάνει, ὅτι, ἅμα τῷ συνθήματι τῆς Ἐθνεγερσίας, πλείστοι κληρικοὶ συμμετέσχον ταύτης, δι' ὧν μέσον διέθετον, πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ, τῆς πατρὶδος ἡμῶν, ἀγῶνος. Τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Γρηγόριος μετὰ τῶν, ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτοῦ, κληρικῶν καὶ μοναχῶν καὶ λοιπῶν κατοίκων τῆς νήσου, συμμετέσχεν ἐνεργῶς τούτου, διὰ τῶν αἰώνιων καὶ ἀκαταλύτων ἐκείνων ἐφοδίων, δι' ὧν ἐκοσμοῦντο αἱ ψυχαὶ τῶν ἡρώων, κηρύττων, νουθετῶν, προτρέπων καὶ, συναλόντι εἰπεῖν, ἀκολουθῶν τὴν ὁδὸν τοῦ ἐνδόξου πεπρωμένου¹.

Ἐκ τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1829 ἐγγράφου αὐτοῦ «πρὸς τὴν ἐντιμὸν Δημογεροντίαν Σκύρου» ἐν ᾧ ὑπογράφουσι καὶ ἄλλοι κάτοικοι τῆς νήσου, ὑπεμφαίνεται καὶ ἡ εἰς χρέμα καὶ εἶδος ἐπιχορηγήσεως αὐτοῦ, εἰς τοὺς, κατὰ καιρούς, ἀρχηγούς τῆς φρουρᾶς Σκύρου, τῆς ἀποτελοῦσης καὶ ἐκείνης μέρος τῆς ἑλθῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧσον καὶ λόγῳ τῆς γεωγραφικῆς αὐτῆς θέσεως, διάφοροι ἐπικραχηγῶσι, καὶ πρὸ τῆς ἐθνεγερσίας εἰσέτι, καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως κατέφευγον εἰς αὐτήν, ὡς ἀσφαλὲς καταφύγιον ταύτην θεωροῦντες².

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν, κατὰ τὸ 1821 διενεργηθέντα, ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀγωνιζομένης ἡμῶν πατρίδος, ἔρανον, τὸν ἐπεκταθέντα καθ' ὅλας τὰς Ἐπισκοπὰς τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος προσεγγικῶν χίλια (1000) γρόσια καὶ ἦν προσφοράν ἠκολούθησαν καὶ ἄλλαι τριαυτὰι³.

Μετὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, ἀγῶ-

νος, ἔκδασιν, οὗτος ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν πνευματικὴν προαγωγὴν τῶν κατοίκων τῆς παροικίας αὐτοῦ, παρασχὼν πρὸς τοῦτο τὴν πολύτιμον αὐτοῦ συμβολήν.

Καὶ οὐ μόνον ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἐκλογὴν πληρεξουσίων διὰ τὴν ἐθνικὴν συνέλευσιν¹, κατόπιν σχετικῶς ἐγγράφου τῆς Γραμματείας «τοῦ Δικαίου», ἀλλ' εἰργάσθη καὶ πρὸς Ἰδρυσιν Σχολείου διὰ τὴν καθ' ἑλίου μόρφωσιν, τῶν ἐπιεικῶν παιδείας πνευματικῶν αὐτοῦ τέκνων, ἀπευθύνων καὶ ἐγγράφων τῇ ἀρμοδίᾳ ἀρχῇ. Δυστυχῶς δὲν ἀνεύρομεν τὴν σχετικὴν αὐτοῦ ἀναφορὰν πρὸς «τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Γραμματείαν» περιηλθεν ὁμῶς εἰς χεῖρας ἡμῶν, ἐν ἀντιγράφῳ, τό, περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἐγγράφου τῆς Δημογεροντίας Σκύρου· νομίζομεν δὲ, ὅτι θὰ ἦτο συγγνωστὸν, ἐάν, ἐν μικρᾷ παρεκβάσει, παρεθέταμεν τινὰς τῶν, περὶ ἰδρύσεως σχολείου ἐν Σκύρῳ, τῆς ἐξετάσεως τῆς σπουδαιότητος ταύτης ὑποθέσεως, καθ' ἑλίου αὐτῆς τοὺς τομεῖς ἀφιειμένης δι' εὐθετώτερον χρόνον, πληροφοριῶν, δι' ὧν πιστοῦται ἡ συμβολή, τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐν τῷ, ὑπὸ κρίσιν, θέματι.

Ἴδου τὸ ἐγγράφον τῆς Δημογεροντίας Σκύρου :

Ἐξοχώτατε Κυβερνήτα· διὰ τῆς παρουσίας ἡμῶν ἀναφορᾶς ἀναφέρομεν, ὅτι ἐπειδὴ ἐπληροαρήθη καλῶς, καὶ παρὰ τοῦ ἀγίου δεσπότητος μας Σκύρου, τὰ ἀπερ ἔπαθε δεινὰ ἡ δυστυχεστάτη ἡμῶν πατρίς πρὸ χρόνων ἔτι τῆς παρουσίας της σιγῆ παρερχόμεθα· λέγομεν δὲ μὲ μεγάλην μας λύπην, ὅτι καὶ ἤδη ἐν τῇ παρουσίᾳ της, ἐν ᾧ ἐσυκώθη ἡ τυραννία, καὶ βασιλεύει ἡ ἐλευθερία, καὶ εὐνομία, πάσχει ὑπὸ τῶν τὰ ἀρχαῖα· ἐχόντων ξένων· ἔθεν γνωρίζοντες καλῶς, ὅτι ὡς πατὴρ φιλόστοργος καὶ φιλοδίκαιος δὲν ἀνέχεται παντελῶς τοῦ νὰ καταπατῶνται τὰ τῆς πατρὶδος δίκαια, ἐξαποστέλλομεν τὸν παπᾶ οἰκονόμον μετὰ τοῦ ἀυταδέλφου αὐτοῦ λογιωτάτου τοῦ ἀπὸ κωνσταντινουπόλεως ἐλθόντος εἰς προσκύνησιν τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος· ἐπιφέροντες τοῦ κοινοῦ ἡμῶν, διὰ νὰ ὁμιλήσωσι περὶ τῆς πατρὶδος, καὶ συστάσεως σχολείου, ἡμεῖς δὲ ἀφιερούμενοι ὅλως εἰς τὴν ὑμετέραν εὐμένειαν καὶ φιλοστοργίαν μένομεν τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος εὐπειθέστατοι δοῦλοι....

1830 Ὀκτωβρίου 27

Τῆς ὑμετέρας Ἐξοχότητος

Εὐπειθέστατοι δοῦλοι

Οἱ δημογέροντες

δημ. Τζικίουρης

Τ. Σ.

Ἰωάν. Σμποῦνος

Ἰωάν. Ἀβλωνίτης».

(Συνεχίζεται)

ΑΡΧΙΜ. Β. ΑΤΕΣΗΣ

1. Κώστα Καλατζῆ· Μεγάλες μορφές· Γερμανὸς Ζαφειρόπουλος ὁ Χριστιανουπόλεως 1760. 1821 σελ. 31.

2. Δημ. Παπαγεωργίου ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 106.

3. Νικ. Π. Παπαδοπούλου Πρωθυερέως «Ἀναγέννησις» φύλ. 232, 1941.

1. Ἀρχιμ. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 123.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Και διὰ τοῦ αἵματος.

Ὁ ἱερός ἡμῶν κληρός, συνεχίζων τὰς ἐνδόξους αὐτοῦ παραδόσεις, συμβάλλει εἰς τὸν ἱερόν ἡμῶν ἀγῶνα οὐ μόνον λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ. Ἐν εἰτέρῳ στήλῃ ἀναγγέλλεται ὁ θάνατος δύο στρατιωτικῶν ἱερέων, εἰ ὅποιοι, προκινδυνεύοντες εἰς τὰς πρώτας γραμμὰς τοῦ πηρός, ἔθωκαν καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν ὑπὲρ τῆς φιλίας ἡμῶν Πατριδος. Τὸ παράδειγμα αὐτῶν ἔστιν διὰ πάντας τοὺς περιβεβλημένους τὸν ἱερόν τριβῶνα ὡς φώτιστος ὁδηγὸς εἰς τὴν δόξαν τοῦ καθήκοντος διὰ τῶν ὑπὲρ τῶν ἔλων ἀγῶνα, ἢ ὁ μνημὴ αὐτῶν εἴη ἀγῆρως.

Ἀξίζει ν' ἀποθάνῃ τις.

Ὁ ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτῆς τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ μέγας φίλος τῆς Ἑλλάδος κ. Μὰκ Βῆ, ὁμιλῶν κατὰ τὴν ἐναρκτήριον πρὸς Ἀμερικὴν ἐκπομπὴν τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Ἀθηνῶν, εἶπεν ὅτι ἡ χώρα ἡμῶν, ὅπως κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνός της, εἶναι συγκεντρωμένη περὶ τὴν ἰδέαν τῆς οἰκογενείας, τοῦ ἔθνους καὶ τῆς θρησκείας καὶ οἱ οἱ νέοι τῆς γενεᾶς ἡμῶν τὰ τρία ταῦτα θεωροῦσιν ἕξαι ἕνα ἀποθάνῃ τις ἄνευ οὐδενὸς δισταγμοῦ. Πράγματι ὁ φίλος τῆς πατριδος ἡμῶν διὰ τῆς δισυστήσεως, τὴν ὁποίαν δίδει ἡ ἀγάπη, διέγινωσε τὸ πραγματικὸν αἰσθημα ἔλων τῶν ἑλλήνων. Αἰεὶ ἅπαντες εἶναι πεπεισμένοι ὅτι ὅστις ἀξίζει νὰ ἀποθάνῃ τις εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν ἰδεωδῶν νόστιον ἀγῶνα. Καί, ὡς ἔγραψεν διακεκομμένος ἀρθρογράφος ἀθηνῶνικῆς ἐφημερίδος εἰς σημερινὸν τοῦ ἔθρονος κτ' ὅπως αὐτὸς ἀφ' ἑμαυτοῦ τὸν κόσμον ἔλων νὰ ζῆ, τὴν πρῆπει νὰ τὸν μάθῃ καὶ νὰ ἀποθνήσκῃ.

Ἔστι δίκης ὀφθαλμός.

Ἡ φασιστικὴ Ἰταλία προσφέρει τὸ ἐν ἐγκλημα ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ὡς εἶναι διηγεώμενο ἀπὸ ἐβδομάδος εἰς ἐβδομάδα νὰ ὑπερβάλῃ ἐαυτὴν εἰς ἀπανθρώπιον καὶ σκληρότητα. Εἰς τὴν Ἀθηναίαν ἐπιχειροῦ τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἀντιφασιστικῶν κατοίκων τῆς διὰ τῶν ἀσφυξιογόνων ἀερίων, τὴν Μ. Πατριτικὴν ἐπιτίθειαι κατὰ τῆς Ἀλβανίας καὶ τὴν στραγγαλίζει, κατὰ τὴν ἐσθρὴν τῆς Κοιμησίας τῆς Θεοτόκου προβαίνει εἰς τὸν ὑπεύθυνον τορπιλισμὸν τῆς «Ἑλλης», τὴν εικοστὴν ὁδόσιν Ὀκτωβρίου ἐπιτελεῖ τὸ προμελετηθὲν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐγκλημα, εἶτα βουβαρδίζει τοὺς ναοὺς καὶ τὰ ἱστορικὰ μνημεῖα, τέλος, μετὰ τοὺς τρομεροὺς σεισμοὺς τῆς Ἀφρικής, ἐνῷ ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργον τῆς ἀποσώσεως τῶν θυμάτων, ἐπιτίθειαι κατὰ τῶν τραυματιῶν καὶ κρίνει βόμβας, ἐκεῖ ὅπου μόνον συμπάθεια εἶχε τὴν θέσιν της. Θὰ μείνουν τὰ ἐγκλήματα ταῦτα ἀτιμώρητα; Ἀσφαλῶς ὄχι, ἀλλως τε ὁ Θεὸς κενέδειξεν, ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς ἄπιστους ὅτι «ἔστι δίκης ὀφθαλμὸς ὡς τὰ παντ' ὄρα».

«Δι' ὑμᾶς βλαψημεῖται τὸ ὄνομά μου».

«Ἀπὸ καταβολῆς κόσμου εἶδέ ποτε κανεὶς τοι-

οῦτον θάμα; Πόλιν ἐντελῶς κατεστραμμένην, ὑπὸ τὰ χεῖρα ἀνθρώπων θνήσκοντας, μεταξὺ τῶν ἐρειπίων παιδιὰ πληρωμένα, παιδιὰ κλαίοντα, γυναῖκας ἀλλόφρονας, ἄνδρας ἐν ἀκηνοσία καὶ ἐνεός; Ὁ ἔχθρος ἐπωφελεῖται. Στέλλει τὰ ἑεροπλάνα του ἵνα τὰ φονεύσων με βόμβας τοὺς θνήσκοντας, τοὺς ὁποίους ἡ ὄρα τῶν στοιχείων τῆς Φύσεως δὲν εἶχεν ἀποτελεῖσθαι. Ἄν ἡ Ἑλλάς εὐρίσκετο εἰς πόνεμον με ἄλλον τιτὸ ἔχθρον, ὁ ἔχθρος αὐτὸς θὰ ἐστειλε σμήνη ἑεροπλάνων εἰς τὴν Ἀθήσαν διὰ τὰ εἶναι ὄχι βόμβας ἀλλὰ βάνβανα, γάρομακα, κντία γάλακτος διὰ τὰ παιδιὰ. Ἄλλ' ἡ Ἑλλάς εὐρίσκεται εἰς πόλεμον δυνατῶς ὄχι μετ' ἄλλου τινός, ἀλλὰ μετὰ τῆς λεγομένης χριστιανικῆς πράγματι δὲ ἀντιθέου, Ἰταλίας, ἢ ὅποια διδεῖ ἀφορμὴν νὰ γράφῃ τὰ ἄνωτῆρα ἐφημερίδες οἴλου Κράτους, τὸ ὅποιον, καίτοι δὲν λέγεται χριστιανικόν, διαπνέεται ὑπὸ αἰσθημάτων, τὰ ὅποια ἐξέλιπον ἐκ τῶν δῆθεν χριστιανικῶν Κρατῶν, τὰ ὅποια ὑποκρίθεται ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ὁ ὁδηγὸς τῶν ἐν σκότει. Οὕτω δὲ καὶ πάλιν βλασημεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου διὰ τὰς ἀμαρτίας καὶ τὰ ἐγκλήματα τῶν δῆθεν ὁπαδῶν Του.

† ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΤΕΝΑΣ, ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

† ΙΩΑΚΕΙΜ ΙΒΗΡΙΤΗΣ

Ἐκοιμήθησαν ἐν Κυρίῳ εσχάτως δύο λόγιοι καὶ φιλόπονοι ἄγιορῆται κληρικοί εἰς βαθὺ γῆρας, ὁ ὄχιμ. Χριστόφορος Κτενᾶς καὶ ὁ Ἰωακείμ Ἰβηρίτης.

Ὁ Χριστόφορος Κτενᾶς ἀγεννήθη ἐν Κερκύρῃ τῆς Ἀευκάδος τῇ 1864. Μετὰ τὴν ἡλικίαν μετέβη εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τῶν Ἱερώων, ἀκούσμενος ἐν τῇ Μοναχικῇ ζωῇ. Κατόπιν εἰσῆλθη, διάκονος ὢν, ἐν τῇ γερῶν Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Κάλκης. Ἄλλ' ἠναγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ αὐτῆς καὶ ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἔπου ἀπεράτωσε τὰς σπουδὰς του ἐν τῇ Ρ. Σχολῇ καὶ τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησα κατὰ τὸ 1901.

Ὁ Χριστόφορος Κτενᾶς διορίσθη διευθυντῆς τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς, Γραμματεῖς τῆς Ἱ. Κοινοτήτος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐργασθεὶς μετὰ ζήλου ὑπὲρ τῶν ἡθικῶν καὶ ἄλλων συμφερόντων οὐτόν. Κατὰ τὸ 1918 ὅτε τοῦ λαμπροῦ του ὑπενημάτους εἰς τὴν ἐν Ἀθῶνῃ Συναγωγικῇ συνετέλεσε ν' ἀνακηρυχθῇ τὸ Ἅγιον Ὄρος Πολιτεία αὐτόνομος καὶ ἀνεξάρτητος. Ἄπὸ τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀπεχώρησε, διεκοσθεὶς Σχολάρχης ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Καλυψιδῶν καὶ κατόπιν Προθεσῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς κοινότητος ἐν Κορυθῶν, Γαλατῆν καὶ ἄλλαχοῦ. Ἐξ ἀριστάμενος Ἑλληνικῶν Ὀρθοδόξων κοινότητων εἰργάσθη πνευματικῶς, κηρύττον καὶ διδάσκων τὸν θεῖον λόγον καὶ μορφώνων τοὺς χριστιανούς ἀπὸ τῆς φηροσεντικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως. Οἱ ἐργασίαι ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς κοινότησι, δὲν εἶναι μόνον πνευματικοὶ Πατέρες καὶ διδάσκαλοι, ἀλλὰ καὶ χειραγωγοὶ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν ἐθνικὴν ἰδέαν καὶ ἐν κοινότησιν, ἔπου οἱ κίνησιν τῆς ἀφοσιώσεως ἐθνικῶς εἰς μεγαλειότερον.

Οἱ λόγοι τοῦ Χριστοφόρου Κτενᾶ, ὡν τινὲς ἐδημοσιεύθησαν ἐν φυλλατίοις ἢ περιοδικαῖς, ἀποπνέουν τὸ ἄρωμα τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὡς δὲ περὶ Ἑλληνισμοῦ ὡς ὄργανον τοῦ Χριστιανισμοῦ, δὲ περὶ συναδελφώσεως Ἑλληνισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ (1908). Συνέγραψε καὶ ἄλλα ἔργα καὶ συγγραμμάς, ὡς περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Μετανοίας ἢ Ἐξομολογήσεως, τὸ ὅποιον ἐξεδόθη ἐκδόσει τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (1911). Περὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ τῶν Γραμμάτων ἐν αὐτῷ. Δι' Ἐπιγράφαί καὶ οἱ ἀφιερῶται τῆς ἐν Σερρανοῦπόλει Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγίας

Τριάδος (1938). Ἡ Στεφανόπολις αὐτὴ εἶνε ἡ σημερινὴ πόλις Βορασόβου, ἐν ᾗ τελευταίον ἐξημερίσθη ἐφημέριος. ἔχει δὲ ἀνεκδότους συγγραφάς καὶ ἄλλας καὶ περὶ τοῦ Οὐγγροβλαχίας Δοσιθέου Φιλίτου, ἀποθανόντος τῷ 1826.

Αἱ συγγραφαί, μικραὶ καὶ μεγάλαι, ἀνέρχονται ὑπὲρ τῆς 20. Δὲν εἶχε τὴν σοφὴν doctum silentium, ἀλλὰ ἐκήρυττε καὶ συνέγραφε, πολλάκις γενόμενος θορυβὸς κατὰ τῆς ἀδιαφορίας ἢ ὀκνηρίας τῶν ἄλλων.

Ὁ ἀρχιμ. Χριστόφορος Κτενάς ἦτο ἀληθῆς λειτουργὸς τῆς Ὀρθοδοξίας Ἐκκλησίας καὶ γνήσιος Ἕλλην. Βιβλάσθη, ἐκοπίασεν ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου. Δὲν ἦτο κισσὸς ἀνερχόμενος περὶ ξένον κορμόν· δὲν ἦτο ἄνανδρος, θυμῶν τοὺς ἰσχυροὺς καὶ στρέφων τὰ νῦτα πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς διὰ τοῦτο δὲν ἀνήλθεν εἰς Ἐπιτοπικὴν θέσιν, μολοντί προϋτάθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν Ἱ. Μητροπόλιν τῆς Ἀκρῖσης.

«Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἶς εἰς γενεάς» (Σοφ. Σειρ. ΜΔ', 1,8,14).

Ὁ ἕτερος τῶν ἐν Κυρίῳ κοιμηθέντων γηραιὸς Ἰωακείμ Ἰδριότης κατήγετο ἐκ τινος χωρίου τῆς Θεσσαλονίκης. Ἐνορίως μετέβη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τῶν Ἰδίων ἐν Ἀγίῳ Ὁρει. Ὡς Μοναχὸς εἰσήχθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης, ἐξ ἧς ἀπαφρίττησεν. Ἐγένετο προστάτμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Ἰδίων, Σχολάρχης τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. κοινότητος τοῦ Ἀγίου Ὁρους.

Πρὸ πάντε καὶ δέκα ἐτῶν διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου Ἠγούμενος τῆς Σταυροπηγιακῆς Ἱ. Μονῆς τῶν Βλατάδων ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἧτις ἔχει προσαρτηθῆ εἰς τὴν Θεολογ. Σχολὴν τῆς Χάλκης. Ἐν ταύτῃ εἰργάσθη πολλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Ἱ. Μονῆς, ἣν ἐσκέπετο καὶ εἰργάζετο νὰ καταστήσῃ φωτῶριον λογίων κληρικῶν.

Ὁ Ἰωακείμ Ἰδριότης ἦτο λόγιος καὶ φιλόσοφος. Συνέγραψεν ἀρίστως μελέτας περὶ διαφορῶν καὶ δὴ τὴν «Ἀγιορειτικὴν Πολιτείαν» καὶ Λόγους ἐν «Γρηγορίῳ Παλαμᾷ» καὶ ἄλλαχού.

Κύριος ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων.

† Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΠΟΥΛΚΑΡΗΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τὸν εἰς Ἀθήνας ἐπανακαμψαντα Πριγκίπιστα Γεώργιον καὶ τὴν Α.Β.Υ. Πριγκίπισσαν Μαρίαν. Τὸ Πριγκιπικὸν ζεύγος ἀνταπέδωκε τῷ Μακαριωτάτῳ τὴν ἐπίσκεψιν ἐν τῇ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῇ.

— Ἐπεσκέφθη πρὸς ἀλοχαιρειτισμὸν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἡ Α.Ε. ὁ ἄχρῃ τοῦδε Προσβεβητῆς τῆς Γαλλίας ἐν Ἀθήναις κ. Maugrat. Ἡ Α. Μ. ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν ἐν τῇ Γαλλικῇ Προσβείᾳ, εὐχρηθεῖς τῷ ἀναχωροῦντι Προσβεβητῇ κατευοδίου.

— Ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱ. Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν, χοροστατοῦντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ἐτελέσθη τῇ Κυριακῇ τῆς Τυροφάγου τὸ ὑπο τῆς Πολιτείας ἀπὸ τινων ἐτῶν καθιερωθὲν ἐπίσημον Μνημόσυνον τῶν Ἑθνικῶν Εὐεργετῶν. Ἐπιμνημόσυνον λόγον εἶπεν ὁ ἔλλογιμ. Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας κ. Σ. Παπαφράγκος.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος συνειργάσθη ἐν ἐπανειλημμέναις συναντήσεσιν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ μετὰ τοῦ Ἐξοχ. Ὑπουργοῦ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας κ. Ἠλία Κριμπα.

— Ἐπεσκέφθησαν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ὁ σοφολογ. Ἀρχιεραβίνος Θεσσαλονίκης κ. Κόρετς καὶ ὁ κ. Δήμαρχος Περβέξης.

— Συνήλθον ἐν τῇ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῇ εἰς συνεδρίαν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, τὰ Διοικ. Συμβούλια τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ΟΔΕΠ, ΤΑΚΕ, Ἐκκλησιαστικῶν Ὀργανιστοφίλων Βουλαιαγμένης, Γηροκομείου Πειραιῶς, Ταμείου Ἀνταλλαξίμων καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ τῶν Συσταίων, τῶν Ποντιακῶν Μελετῶν καὶ τῆς Ὑπηρεσίας Προνοίας Στρατευομένων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

— Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ὠμίλησε τῇ ἐσπέρᾳ τῆς Κυριακῆς τῆς Ἀπόκρεω περὶ τῆς Μεγαλόχαρης Μητρὸς τοῦ Σωτῆρος, ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Γρηγόριος. Ἐκ προσώπου τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου παρέστη ὁ Πανοσιολ. Πρωτοσύγκελλος κ. Γεωβάσιος.

— Παρουσίᾳ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ὠμίλησεν ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τοῦ Παργασσοῦ ὁ σοφολ. Ἀρχιεραβίνος Θεσσαλονίκης κ. Κόρετς περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Ἑλληνικῆς σκέψεως ἐπὶ τῆς Ἑβραϊκῆς φιλοσοφίας.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τοὺς ἐν τῷ Α' καὶ Β' Στρατ. Νοσοκομείῳ νοσηλευομένους τραυματίας.

— Ἀπὸ τῆς ἐσπέρας τῆς Κυριακῆς τῆς Τυροφάγου ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μετέχει τῆς ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱ. Ναῷ θείας Λειτουργίας, χοροστατῶν, ἐν τε τοῖς Ἑσπερινοῖς, τῷ Μ. Ἀποδείμῳ, τῇ θείᾳ Λειτουργίᾳ τῶν Προηγιασμένων Δώρων καὶ τοῖς Χαιρετισμοῖς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτοκου.

— Προνοίᾳ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, τελεῖται ἐν τοῖς Στρατιωτικοῖς Νοσοκομείοις ἡ θεία Λειτουργία καὶ ἡ Ἀκολουθία τῶν Χαιρετισμῶν, κηρύσσεται δὲ τακτικῶς ὁ θείος λόγος πρὸς τοὺς τραυματίας, προθύμως ἐξομολογούμενους καὶ κοινωνοῦντας τῶν Ἀχραντῶν Μυστηρίων.

— Ἐπεσκέφθη τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ὁ ἐκ Κρήτης ἐπανακάμψας Σεβ. Ἐπίσκοπος Γιβραλτάρ κ. Harold Buxton. Ἡ Α. Μ. συνεχάρη τὴν Α. Σ. ἐπὶ τῇ εἰς Ἑπίτιμον Δημότην Ἡρακλείου ἀνακηρύξει αὐτοῦ διὰ τὴν στενήν ἐκ μητρὸς συγγένειαν αὐτοῦ πρὸς τὸν Ναύαρχον Noell, πολὴν ἀγάπην ἐπιδειξάμενον πρὸς τὴν ἡρώϊκην Κρήτην κατὰ τοὺς ἱεροὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς ἀγῶνας.

— Πρὸς τὴν Α. Σ. καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀρκαδίας κ. Βασίλειος, Τοποτηρητῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κρήτης, ἐδώρησατο ἱερὰν εἰκόνα τοῦ ἁγ. Ἀποστόλου Τίτου, συνοδευομένην ὑπὸ θερμοῦ γράμματος.

— Πλήρης ἡμερῶν ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ἐν Αἰγίῳ καὶ ἐκηδεύθη ἐν τῷ Α' Νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν ἡ ἐκ Λευιτικῆς οἰκγενείας εὐσεβῆς δεσποῖνα Ἐλένη Παναγιωτοπούλου, μήτηρ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αἰγαλείας καὶ Καλαβρυτῶν κ. Θεοκλήτου. Τὸν Μακαριωτάτον Ἀρχιεπίσκοπον ἐξεπροσωπῆσεν, ἀναγνούς τὰς νενομισμένας εὐχάς, ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Τάλαντιου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΔΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Τῇ 24 π. μηνὸς Φεβρουαρίου ἡ Α.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρος ἠδύλγησε τὰ σκάφη καὶ τὰ πληρώματα τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου τῆς Μεσογείου. Ἡ αὐτοῦ Μακαριότης ἐδώρησεν εἰς τὸν ναύαρχον Κάνιγκαμ χρυσοῦν σταυρὸν, ὁ ἑποῖος ἐναπετέθη εἰς τὸ ναυίδριον τῆς ναυαρχίδος τοῦ στόλου.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Χρυσοστόμου Α. Παπαδοπούλου (†), Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, Ἐκ τῶν καταλοίπων, Δ': Ὁ Μοναχικὸς βίος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀντιοχείας. Ἐπιμελειᾷ Γρηγορίου Παπαμχαλά, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐν Ἀθήναις 1940.

Τέταρτον τοῦτο τεύχος ἐν τῇ σειρά τῆς ἐκδόσεως τῶν καταλοίπων τοῦ ἀληστοῦ μνήμης σοφοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας ἱεράρχου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου παρέχει εἰς ἡμᾶς σαφὴ εἰκόνα τῆς ἰδρύσεως καὶ ἐξελίξεως τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀντιοχείας μέχρι καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Τοῦτο ὅμως δὲν συμβαίνει, διότι ἡ ἐκθεσις τῶν πραγμάτων περιορίζεται μέχρι τοῦ ΣΤ' αἰῶνος. Εἶναι πιθανόν ὅτι τοῦτο προσέχεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ δημοσιευόμενον τεύχος ἀποτελεῖ Κεφάλαιον ὀριζομένης περιόδου τῆς ὑπὸ ἐκδοσιν «Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας» ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ συγγραφέως. Τὸ τεύχος ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων ἐξήκοντα, εἶναι δὲ ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ 1938—1939». Εἶναι αἰσθητὴ ἡ ἄλλεψις πίνακος τῶν Περιεχομένων καὶ τῆς συνεχοῦς ἐξιστορήσεως τῆς ὕλης ἀνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως αὐτῆς διασκελισμοῦ τῶν ἀναγνώστην.

Ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ περιχομένου ὁ σφόδρος ἱεράρχης ἐπὶ τῇ δόσει τῶν πηγῶν, καὶ δὴ τῶν ἔργων τοῦ Σωζομένου, ἱεροῦ Χρυσοστόμου, Θεοδορητοῦ, Ἐφραίμ τοῦ Σύρου καὶ Εὐαγρίου, ἐν γνώσει δὲ καὶ τῶν σχετικῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν ἐξιστορεῖ τὰ τῶν μοναστικῶν κέντρων ἐν Συρίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ, ἐξ ὧν ἐξάγει τὴν Ἀντιόχειαν, περιγράφει τὸν βίον τῶν μοναχῶν τοῦ Συριακοῦ μοναχισμοῦ, τὸν ἐπὶ Οὐάλεντος διωγμῶν τῶν ἐν Συρίᾳ μοναχῶν, τοὺς τύπους τοῦ μοναχικοῦ ἐκεῖ βίου, τὰς ἐργασίας τῶν μοναχῶν, καὶ ποιεῖται εἰδικὴν μνείαν ἐξαιρετῶν μοναστικῶν μορφῶν, οἷαι Συμεὼν ὁ Στυλίτης ὁ πρεσβύτερος, Συμεὼν ὁ Στυλίτης ὁ Νέος, Ἐφραίμ ὁ Σύρος, ὁ Βαραδάτος, ὁ ὄσιος Ἀλέξανδρος, ἐτι δὲ καὶ ἀσκήτριαι γυναῖκες, οἷαι ἡ Μαράνα, ἡ Κύρα καὶ ἡ Δομνίνα.

Ὁ ἀειμνήτοτος σεπτὸς συγγραφεὺς εὐρίσκειται εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ παρατηρήσῃ γενικῶς ὅτι καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀντιοχείας ὁ μοναχικὸς βίος ἀπέτελεσε, καθ' ἣν ἐποχὴν ἔχει αὐτὸν ὅπ' ὄψιν του, «μεγάλην τῆς Ἐκκλησίας πνευματικῆν δύναμιν». Καὶ τοῦτο, διότι καὶ ἡ ἡθικὴ τῶν μοναχῶν ζωὴ ἦτο εἰς τὸ ὕψος τῆς, καὶ ἡ δρᾶσις αὐτῶν, δρᾶσις κοινωνικὴ καὶ ἱεραποστολική, ἦτο πλουσία καὶ πλήρης ἰδανισμοῦ.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ λεχθῇ ὅτι καὶ εἰς τὴν ἱστορικὴν ταύτην τοῦ ἀειμνήτου ἱεράρχου μελέτην συναντᾶται ἡ διαύγεια τῆς σκέψεως, ἡ ἀκριβεία τῆς ἐκφράσεως καὶ ἡ θαύθεια τῶν πραγμάτων γνώσις.

Ἀρχιμ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΚΑΡΠΑΘΙΟΣ

Πάνου Α. Πάτρα, Ὁ Μέγας διδάσκαλος ὡς παιδαγωγὸς Θεσσαλονίκῃ 1939

Ἀνδρέα Ἰω. Κεραμιδα, Νεοελληνικὴ Θερησκευτικὴ Ἀνθολογία, Ἀθήναι 1940

Ἀντωνίου Ν. Καραγιάννη Διὰτὶ εἰμὲθα οἱ Θεομύητροι πατριῶται, Ἀθήναι

Ἀρχιμ. Ἀθαν. Παντοκρατορινοῦ, Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ Ἀθανασίου Α', Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου (1289—1298 καὶ 1304—1310), Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ ΙΓ' τόμου τῶν «Θρακικῶν», Ἐν Ἀθήναις 1940.

Ἀρχιμ. Παν. Ἰ. Παναγιωτάκου, Ἀστικὸς κώδιξ καὶ Ἐκκλησία, τὸ Δίκαιον τοῦ γάμου, Ἀθήναι 1940.

Φιλίππου Ν. Γεωργιάδου, Ἐπισκόπου μετάθυστος ἐπὶ Ἰσακίου Β' τοῦ Ἀγγέλου, Ἀνάτυπον ἐκ τῶν Ἱερακτικῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 14, 1938.

† Μητροπολίτου Ἀθηναγορά τοῦ ἀπὸ Μεγάλων Ἱερουσολυμιτῶν καὶ Παραμυθίας, Ὑπόμνημα εἰς τὸ ἔσμα τῶν ἀσμάτων, Ἀθήναι.

Ἀνεκδοτὰ ἔργα Βικεντίου Δαμοδοῦ, ἐκδοόμενα νῦν τὸ πρῶτον ὑπὸ Τιμολέοντος Χρ. Ζήση, καθηγητοῦ τῆς Φιλολογίας καὶ Λουκιανῶν Ν. Δεσπύνη, ἀρχιμανδρίτου—Ἱερωτολογέλλου Ι. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος, Ἀ' Σύντομος ἠθικῆς Φιλοσοφίας, μετὰ προλόγου ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιήλ τοῦ ἀπὸ Βελανιδιάς, εἰσαγωγῆς καὶ σημειώσεων ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν, Ἀθήναι 1940.

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητροπολις Δημητριάδος.

Ἐχοντας ὅπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2200)1940 περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς ἐφημεριακάς θέσεις τῶν κάτωθι χωρίων. 1) Ἱεροῦ ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Σουριχίου 2) Ἱεροῦ ναοῦ Μεταμορφώσεως Ἀμκλιαπόλεως καὶ 3) Ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Γεωργίου Νηλείας, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ διὰ τὰ παραιτέρω. Ἐν Βόλῃ τῇ 20 Φεβρουαρίου 1941.

† ὁ Δημητριάδος Ἰωακείμ

Ἱ. Μητροπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσι τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερῇ Μητροπόλει τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ ὅπ' ἀριθ. 2200)1940 ἀναγκαστικοῦ Νόμου περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ προκειμένου νὰ προδῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων ἐφημερίων τῆς χηρεούσης ἐνορίας «ὁ Ἅγιος Γεώργιος» Ἀφροδίτης. Ἐν Ναυπάκτῃ τῇ 15 Ἰανουαρίου 1941

† ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Γερμανός.

Ἱ. Μητροπολις Θεσσαλονίκης

Ἐχοντας ὅπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2200)40 προσκαλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 ἐδ. 1 παρ. Β' ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ προκειμένου νὰ προδῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Ἱεροκλείου Λαγκαδά. Θεσ/νίκῃ 21 Φεβρουαρίου 1941

† ὁ Θεσσαλονίκης Γεννάδιος.

Ἱ. Μητροπολις Μεγαρίδος

Ἐχοντας ὅπ' ὄψιν τὰ ὑπ' ἀριθ. 47 καὶ 48 ἄρθρα τοῦ 2200)1940 «Περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» Ἀναγκαστικοῦ Νόμου, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Μαγούλα ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημέριοι τοῦ ὡς ἄνω ἱεροῦ ναοῦ. Ἐν Μεγάροις τῇ 23 Φεβρουαρίου 1941

† ὁ Μεγαρίδος Ἰακώβος

Ἱ. Μητροπολις Σύρου, Γήνου, Κέας καὶ Μήλου

Ἐχοντας ὅπ' ὄψιν τὸ ἄρον ἄρθρον τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ προσόντα καὶ βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὴν χηρεούσαν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἐν Γουνίῳ Ἀνθροῦ Ἱ. ναοῦ τῆς ὁγ. Παρασκευῆς ὅπως ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως τὴν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου προβλεπομένων πιστοποιητικῶν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης. Ἐν Ἐρμούπολει Σύρου τῇ 18 Φεβρουαρίου 1941.

† ὁ Σύρου, Γήνου κλπ. Φιλάρετος

Ἱ. Μητροπολις Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας

Στερουμένου τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐνταῦθα ἱεροῦ ἐξωκκλησίου Ζωοδόχου Πηγῆς (Γρυπητῆ), καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200 «περὶ Ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων» προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ, καθ' ὅσον τὴν ἐπομένην θάλομεν προδῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων. Ἐν Αἰγίῳ τῇ 6 Φεβρουαρίου 1941.

† ὁ Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας Θεόκλητος

Ἐμβάσματα καὶ συνδρομαὶ ὑπὲρ τοῦ ἀετιῶν ἀπευθύνονται διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς πρὸς τὸν Διαχειριστὴν κ. Νικητῶν Σταθόπουλων, οἰκιστὴν αὐτῆς σημειωμένου τοῦ σκοποῦ δι' ἃν ἀποστέλλεται.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Μ. Σ. ΜΑΝΔΑΛΕΣΗΣ

Τύποις «Φοῖβικος», Αθηνῶν 4.—Τηλ. 54-229